

Sbírka příkladů z Účetnictví finančních institucí

Př. 1:

U pojišťovny KUR, a.s. došlo k těmto účetním případům. Pojišťovna je plátce DPH, avšak nemá nárok na odpočet dně u přijatých plnění. Doplňte správné částky a zaúčtujte:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Nákup počítačové sestavy – faktura, DPH 21 %	50 000,-		
2.	Dodavatel si vyúčtoval dopravné - faktura DPH 21 %	1 000,-		
3.	Převedení počítačové sestavy do užívání v PC		
4.	Proplacení faktur z BÚ		
5.	Řádný odpis počítačové sestavy dle odpisového plánu	10 000,-		
6.	Počítačová sestava darována nemocnici - odpis zůstatkové ceny počítače		
7.	Vyřazení počítačové sestavy z účetní evidence		
8.	Při inventarizaci byl zjištěn nezaúčtovaný digitální fotoaparát - zařazení do účetní evidence	82 000,-		
9.	Schodek na ceninách v pokladně	2 000,-		
10.	Nákup akcií společnosti RUCH, a.s. - 53% podíl na ZK, proplaceno z BÚ	8 000 000,-		
11.	Zaplacena záloha na nákup automobilu v hotovosti	25 000,-		
12.	Pojišťovna zjistila, že hodnota jejího softwarového vybavení dočasně klesla o 50 000,-		
13.	K trvalému snížení hodnoty došlo v důsledku havárie u hardwaru vlastněného pojišťovnou	14 000,-		
14.	Faktura za kancelářský materiál DPH 21 %	1 000,-		
15.	Prodej digitální kamery, PC 120 000,-, dosavadní oprávky 90 000,- - jednorázový odpis ZC		
16.	Vyřazení kamery z účetní evidence		
17.	Prodejní cena kamery uvedená na faktuře DPH 21 %	50 000,-		
18.	Odběratel uhradil prodejní cenu kamery na BÚ		

Př. 2:

Pojišťovna SPADL, a.s. se rozhodla provést dvě investiční akce - postavit novou provozní budovu na "zelené louce" a vybavit svou pobočku moderním hardwarem. Zaúčtujte všechny uvedené operace. Využijte analytické účty.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Faktura za projekt výstavby nové budovy	40 000,-		
2.	Faktura za geologický průzkum	20 000,-		
3.	Nákup pozemku - platba převodem z BÚ	1 000 000,-		
4.	Poplatek za stavební povolení placen hotově	10 000,-		
5.	Faktura za provedenou výstavbu inženýrských sítí	600 000,-		
6.	Záloha stavební firmě provádějící výstavbu budovy z BÚ	2 000 000,-		
7.	Faktura za provedenou stavbu	40 500 000,-		
8.	Zúčtování poskytnuté zálohy		
9.	Platba faktury za projekt z BÚ		
10.	Platba faktury za geologický průzkum z pokladny		
11.	Platba faktury za provedenou stavbu		
12.	Faktura za hardware	1 200 000,-		
13.	Faktura za dopravu hardwaru	45 000,-		
14.	Montáž počítačů provedla odborná firma - platba hotově	30 000,-		
15.	Převod budovy do užívání po provedené kolaudaci		
16.	Převod hardwaru do užívání		
17.	Pravidelný měsíční odpis hardwaru	3 000,-		

Př. 3:

V oblasti zúčtování hrubých mezd pracovníků pojišťovny došlo k těmto účetním případům:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Zúčtování hrubých mezd	500 000,-		
2.	Srážka zdravotního pojištění	22 500,-		
3.	Srážka sociálního pojištění	32 500,-		
4.	Srážka daně ze mzdy	75 000,-		
5.	Srážka zaviněného manka v pokladně	1 500,-		
6.	Srážka pravidelné platby stavebního spoření	6 000,-		
7.	Zúčtování vrácení přeplatku daně z příjmů zaměstnance za minulý rok	2 000,-		
8.	Srážka alimentů	2 500,-		
9.	Výběr peněz z BÚ do pokladny na výplatu mezd - PPD		
10.	Výběr peněz z BÚ do pokladny na výplatu mezd - VBÚ		
11.	Výplata mezd z pokladny		
12.	Zdravotní a sociální pojištění hrazené pojišťovnou za zaměstnance	170 000,-		
13.	Odvod sraženého zdravotního pojištění z BÚ		
14.	Odvod sraženého sociálního pojištění z BÚ		
15.	Odvod sražené daně z příjmů z BÚ		
16.	Platba sraženého stavebního spoření z BÚ		
17.	Platba alimentární povinnosti z BÚ		
18.	Vyplacena záloha na mzdu zaměstnanci z pokladny	1 000,-		

Zvolte vhodné účty a zaúčtujte.

Př. 4:

U pojišťovny LATVIE, a.s. došlo v roce 2020 k těmto účetním případům. Pojišťovna je plátcem DPH, pojistné je počítáno a hrazeno z hrubého předepsaného pojistného. Doplňte správné částky a předkontace týkající se roku 2020:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Uzavřena smlouva na pojištění majetku ve výši	500 000,-		
2.	Pojistné bylo uhrazeno na BÚ pojišťovny		
3.	Zajišťovateli bylo postoupeno 25 % předepsaného pojistného		
4.	Od zajišťovatele byla přijata provize 10 % z postoupeného pojistného		
5.	Tvorba rezervy na pojistné plnění nevyřízených poj. událostí	280 000,-		
6.	Tvorba rezervy na rizika a ztráty	20 000,-		
7.	Makléřům zapláceno za sjednání pojistných smluv	25 000,-		
8.	Vznik pojistné události v majetkovém pojištění - předpis závazku vůči pojištěnému	100 000,-		
9.	Vyplacení závazku vůči pojištěnému	100 000,-		
10.	Příslušná část škody postoupena zajišťovateli		
11.	Čerpání rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. Událostí v příslušné výši		
12.	K 1.1. uzavřena smlouva pojištění na dožití - doba trvání 10 let, předepsané pojistné	10 000,-		
13.	Pojistné uhrazeno v hotovosti		
14.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné v příslušné výši		
15.	Tvorba rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	2 000,-		
16.	Vznik pojistné události v oblasti životního pojištění - smíšené pojištění - předpis závazku vůči pojištěnému	25 000,-		
17.	Čerpání rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	20 000,-		
18.	Zúčtování nároku na odměnu makléřům za uzavřené pojistné smlouvy v životním pojištění	40 000,-		

Př. 5:

Pojišťovna KURKA, a.s. zvyšuje základní kapitál úpisem nových akcií. Jmenovitá hodnota emitovaných akcií činí 10 000 000 Kč, přičemž akcie se podařilo upsat na 12 000 000 Kč. Polovina upsané částky byla následně splacena akcionáři na bankovní účet pojišťovny, čtvrtina upsané částky byla splacena do pokladny. Zbývající část pohledávky byla splacena formou věcného vkladu v podobě laserových tiskáren. Zaúčtujte účetní operace související s upisováním základního kapitálu i ostatní operace, doplňte částky.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Upsání základního kapitálu ve jmenovité hodnotě akcií		
2.	Zúčtování emisního ážia		
3.	Splátka části pohledávky z úpisu na BÚ		
4.	Splátka části pohledávky z úpisu do pokladny		
5.	Splátka části pohledávky z úpisu vkladem laserových tiskáren		
6.	Pojišťovně byl darován scanner - odhadní cena	20 000,-		
7.	Pojišťovna obdržela dotaci na úhradu nákladů	250 000,-		
8.	Pojišťovna obdržela dotaci na pořízení dlouhodobého majetku ze státního rozpočtu	500 000,-		
9.	Druhá polovina dotace na pořízení DM je návratná		
10.	Tvorba rezervy na opravu provozní budovy pojišťovny	250 000,-		
11.	Přijata dlouhodobá záloha od odběratele		
12.	Pojišťovně byl poskytnut úvěr od banky se splatností 15 let	15 000 000,-		
13.	Zúčtování úroku z úvěru ve výši 5 % poskytnuté částky		
14.	Platba úroku z úvěru z BÚ		
15.	Splátka části úvěru z BÚ	1 000 000,-		
16.	Dlouhodobá půjčka od podniku, v němž pojišťovna vlastní 55% podíl na ZK, připsána na BÚ	200 000,-		
17.	Dlouhodobá půjčka od podniku, v němž pojišťovna vlastní 35% podíl na ZK, připsána na BÚ	560 000,-		
18.	Dlouhodobá půjčka od podniku, v němž pojišťovna vlastní 16% podíl na ZK, připsána na BÚ	400 000,-		

Př. 6:

V rámci účtování o vytvořeném hospodářském výsledku (zisk) minulého roku ve výši 10 000 000 Kč a tvorbě a použití technických rezerv v pojišťovně zabývající se výhradně neživotním pojištěním je potřeba zaúčtovat tyto účetní operace:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Převod VH (zisk) minulého roku do účetnictví běžného roku		
2.	Do statutárního RF přiděleno 10 %		
3.	Do sociálního fondu přiděleno 5 %		
4.	Do fondu zábrany škod přiděleno 15 %		
5.	Výše tantiém činí 10 %		
6.	Dividendy připadající na prioritní akcie 5 %		
7.	Dividendy připadající na kmenové akcie 20 %		
8.	10 % použito na úhradu ztráty minulých let		
9.	Zbytek zisku zůstal nerozdělen		
10.	Vytvořena rezerva na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	100 000,-		
11.	Vytvořena rezerva na životní pojištění	25 000,-		
12.	Vytvořena rezerva na bonusy a slevy	10 000,-		
13.	Vytvořena rezerva na nezasloužené pojistné	250 000,-		
14.	Rozpuštění rezervy na nezasloužené pojistné vytvořené v minulém účetním období	130 000,-		
15.	Vytvořena rezerva na hrozící ztráty z pojištění	150 000,-		
16.	Použití rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	25 000,-		
17.	Použití rezervy na hrozící ztráty z pojištění	40 000,-		
18.	Použití rezervy na životní pojištění	10 000,-		

Jak by se účtovalo v pojišťovně zabývající se životním pojištěním?

Př. 7:

Pojišťovna RUP, a.s. uzavřela k 1. 1. 2016 smlouvu na neživotní pojištění, pojistná doba činí dva roky, pojistné je splaceno jednorázově. Pojišťovna podstupuje zajistitelům 20 % přijatého pojistného, provize od zajistitele představuje 7 % z částky postoupeného pojistného.

K 1. 1. 2016 uzavřela pojišťovna také smlouvu na životní pojištění. Pojistná doba jsou dva roky. Kalkulované škody představují 60 % přijatého zaslouženého pojistného. Pojistné je splaceno jednorázově. Zaúčtujte a doplňte částky v souladu se zadáním:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Předpis přijatého pojistného z neživotního pojištění	100 000,-		
2.	Úhrada předepsaného pojistného na BÚ pojišťovny		
3.	Postoupení příslušné části pojistného zajistiteli		
4.	Zúčtování provize od zajistitele		
5.	Úhrada postoupeného pojistného zajistiteli sníženého o provizi		
6.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné		
7.	Časové rozlišení zajistného v částce příslušející na příští období		
8.	Předpis přijatého pojistného z životního pojištění	30 000,-		
9.	Úhrada předepsaného pojistného do pokladny		
10.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné		
11.	Tvorba rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí		
12.	Vznik pojistné události - předpis závazku vůči pojištěnému	10 000,-		
13.	Úhrada závazku vůči pojištěnému z BÚ v plné výši		
14.	Rozpuštění rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	5 000,-		
15.	Zúčtování provize makléřům za uzavření pojistné smlouvy životního pojištění	1 000,-		
16.	Úhrada provize makléřům v hotovosti		
17.	Zúčtování mzdy zaměstnance zabývajícího se správou pojistných smluv životního pojištění	10 000,-		
18.	Výběr peněz z BÚ na výplatu mezd - PPD	25 000,-		

Př. 8:

Zaúčtujte a doplňte částky:

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Předpis pojistného u havarijního pojištění	150 000,-		
2.	Předpis pojistného u životního pojištění	210 000,-		
3.	Předpis pojistného u pojištění osob	140 000,-		
4.	Zúčtování penále, které zvýšilo pojistné u pojištění osob	25 000,-		
5.	Skutečně přijaté pojistné za prosinec v hotovosti	35 000,-		
6.	Předpis zajistného u havarijního pojištění	50 000,-		
7.	Předpis zajistného u životního pojištění	70 000,-		
8.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné u životního pojištění	45 000,-		
9.	Podíl zajistitele na rezervě na nezasloužené pojistné u životního pojištění	15 000,-		
10.	V následujícím roce došlo k čerpání rezervy na nezasloužené pojistné	45 000,-		
11.	Čerpání rezervy na nezasloužené pojistné od zajistitele	15 000,-		
12.	Pojistná událost u havarijního pojištění - předpis závazku vůči pojištěnému	85 000,-		
13.	Úhrada části závazku z BÚ	45 000,-		
14.	Prodej psacího stroje - faktura - DPH 21 % - celkem	14 000,-		
15.	Plně odepsaný psací stroj s PC 17 000,- vyřazen z účetní evidence		
16.	Úhrada faktury za prodej psacího stroje na BÚ		
17.	Dle výpisu z úvěrového účtu poskytnut krátkodobý bankovní úvěr	400 000,-		
18.	Dle výpisu z BÚ krátkodobý bankovní úvěr připsán na BÚ		

Př. 9:

Pojišťovna VEKTOR, a.s. uzavřela k 1. 4. 2020 pojistnou smlouvu životního pojištění. Celkové předepsané pojistné činí 60 000 Kč, pojistná doba je 15 let. Rezerva na pojistná plnění se tvoří ve výši 36 000 Kč. Pojišťovna podstupuje zajistiteli 30 % přijatého pojistného, od zajistitele dostává provizi ve výši 5 % postoupeného pojistného, zajistné je hrazeno z předepsaného pojistného.

K 1. 11. 2020 uzavřela pojišťovna pojistnou smlouvu na pojištění ropovodu. Pojistná doba činí 2 roky, předepsané pojistné je 3 000 000 Kč. Zajistiteli je podstoupeno 50 % přijatého pojistného, ale hrazeno je ze zaslouženého pojistného. Kalkulované škody činí 40 % předepsaného pojistného. Pojistné bylo splaceno jednorázově na BÚ pojišťovny. Ještě v témže roce došlo k pojistné události na ropovodu. Škoda činí 250 000 Kč. Pojišťovna tuto škodu uznala a vyplátila v plné výši. Zaúčtujte všechny nezbytné účetní případy roku 2016.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Předpis přijatého pojistného u životního pojištění		
2.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné v příslušné výši		
3.	Tvorba rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí v příslušné výši		
4.	Předpis zajistného		
5.	Předpis provize vyplývající ze zajištění		
6.	Časové rozlišení zajistného v částce příslušející na příští období		
7.	Předpis přijatého pojistného u pojištění ropovodu		
8.	Splacení pojistného na BÚ		
9.	Předpis zajistného v příslušné výši		
10.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné		
11.	Podíl zajistitele na rezervě na nezasloužené pojistné		
12.	Úhrada zajistného v příslušné výši		
13.	Tvorba rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí v příslušné výši		
14.	Předpis výplaty pojistného plnění		
15.	Škoda postoupená zajistiteli		
16.	Úhrada od zajišťovatele		
17.	Výplata pojistného plnění		
18.	Čerpání rezervy na poj. plnění nevyřízených poj. událostí ve výši skutečného poj. plnění		

Př. 10:

Pojišťovna AXAMIT, a.s. pořizuje počítač s tiskárnou, částka uvedená na faktuře činí 150 000 Kč. Tento počítač byl pojišťovně dopraven přepravní společností, která si za dopravné naúčtovala 1 000 Kč, a to jí bylo zaplaceno hotově v okamžiku předání. Pojišťovna si pro daný počítač koupila nový software v hodnotě 70 000 Kč. Instalaci programu provedli pracovníci odborné firmy a za svoje služby vystavili fakturu v hodnotě 2 000 Kč. Pojišťovna pak proplatila ze svého běžného účtu všechny faktury související s pořízením majetku a nakoupený majetek pak převedla do užívání. Starý počítač, který používala dosud, se rozhodla darovat místní škole. Zůstatková hodnota staršího počítače, jehož vstupní cena činila 100 000 Kč, byla podle účetních záznamů 5 000 Kč. Pojišťovna tedy provedla jednorázový odpis a počítač vyřadila ze své účetní evidence. Při provedené inventarizaci byl zjištěn přebytek formulářů pojišťovny v hodnotě 5 000 Kč a chybějící kolký v hodnotě 1 000 Kč. Výše hodnoty ztracených kolků byla předepsána k úhradě hmotně odpovědné osobě.

Úkol: Zaúčtujte všechny účetní operace vyplývající ze zadání.

Př. 11:

Během měsíce října došlo v pojišťovně KOMAS, a.s. k těmto účetním případům: K 1.10. byla uzavřena smlouva na pojištění nemovité věci. Platnost smlouvy je 1 rok, předepsané pojistné činí 20 000 Kč, přičemž bylo splaceno jednorázově ještě během října. Pojišťovna vytvořila rezervu na nezasloužené pojistné v příslušné výši. Zároveň má uzavřenu zajišťovací smlouvu se zajišťovnou VONT, a.s., podle které postupuje zajišťovně 25 % přijatého pojistného. Od zajišťovatele za to obdržela provizi ve výši 500 Kč. Za své provedené služby pro společnost LUSK vystavila fakturu ve výši 100 000 Kč. Společnost LUSK uhradila fakturu směnkou znějící na částku 120 000 Kč se splatností 3 měsíce. Pojišťovna tuto směnku přijala a vzápětí ji postoupila k eskontu bance. Banka poskytla pojišťovně eskontní úvěr, přičemž si srazila úrok ve výši 10 % z hodnoty směnky. K 31.10. pak pojišťovna zaplatila předplatné odborných časopisů na příští rok.

Úkol: Zaúčtujte všechny účetní operace týkající se měsíce října.

Př. 12:

Pojišťovna LUP, a.s. zvyšuje základní kapitál úpisem nových akcií v nominální hodnotě 10 000 000 Kč. Tyto akcie se jí podařilo na trhu upsat za 11 000 000 Kč. Po měsíci došlo k zaplacení celé upsané sumy na bankovní účet pojišťovny. Pojišťovna obdržela jako dar nástěnný obraz v hodnotě 1 000 000 Kč. Valná hromada dále rozhodla o rozdělení vytvořeného hospodářského výsledku vyprodukovaného v minulém roce (zisk 15 000 000 Kč) takto: do zákonného rezervního fondu bude přiděleno 2 000 000 Kč, 1 000 000 Kč tvoří tantiémy členů statutárních orgánů pojišťovny, 5 000 000 Kč bude rozděleno jako dividendy mezi akcionáře, 1 000 000 Kč poslouží k úhradě ztráty z minulých let a zbytek zisku zůstane prozatím nerozdělen. Pojišťovna uzavřela smlouvu životního pojištění na dobu 3 roky. Předepsané pojistné činí 20 000 Kč a bylo splaceno jednorázově v hotovosti. Pojišťovna tvoří rezervu na nezasloužené pojistné v příslušné výši a rezervu na pojistné plnění ve výši 3 000 Kč. Na opravu své provozní budovy vytvořila rezervu (zákonnou) ve výši 100 000 Kč. Při následné opravě budovy tuto rezervu použila. Kromě toho si na úhradu provedené opravy vzala od banky úvěr na tři roky ve výši 1 000 000 Kč. Na konci účetního období pak ještě

došlo k emisi dlouhodobých dluhopisů v nominální hodnotě 6 000 000 Kč a přijetí dlouhodobé zálohy od odběratele ve výši 100 000 Kč.

Úkol: Zaúčtujte všechny účetní operace vyplývající ze zadání.

Př. 13:

Pojišťovna TRIQ, a.s. zaznamenala v daném účetním období v oblasti účtování nákladů tyto účetní případy: Předpis vzniku pojistné události v oblasti pojištění majetku ve výši 100 000 Kč, podíl zajišťovatelů na nákladech na pojistné plnění činí 40 % vzniklé škody, dále došlo k vytvoření rezervy na nezasloužené pojistné týkající se životního pojištění ve výši 10 000 Kč, a k téže smlouvě byla vytvořena rezerva na pojistné plnění nevyřízených poj. událostí ve výši 5 000 Kč, nárok pracovníků pojišťovny na výplatu mezd činí 500 000 Kč, pojišťovna za své zaměstnance platí zdravotní a sociální pojištění ve výši 200 000 Kč, předpis daně z příjmů splatné na konci účetního období činí 100 000 Kč, u laserové tiskárny pojišťovny došlo k zaúčtování odpisů ve výši 140 000 Kč a nakonec pojišťovna vytvořila opravnou položku na přechodné snížení hodnoty pohledávek vůči pojistníkům ve výši 60 000 Kč.

Úkol: Zaúčtujte výše uvedené hospodářské operace a zjistěte celkovou výši nákladů zaúčtovaných na technickém účtu k neživotnímu pojištění, technickém účtu k životnímu pojištění a netechnickém účtu.

Př. 14:

Pojišťovna HUND, a.s. zaznamenala v měsíci květnu tyto účetní případy v oblasti účtování výnosů: Byla uzavřena smlouva na pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla, předepsané pojistné činilo 14 000 Kč, Dále byla uzavřena smlouva pojištění na dožití, předepsané pojistné činilo 5 000 Kč. Pojišťovna postupuje zajistitelům v případě neživotního pojištění 30 % z předepsaného pojistného a v případě životního pojištění 50 % z předepsaného pojistného. Od zajistitelů za to vždy inkasuje provizi ve výši 5 % z postupované částky. Dále došlo k použití rezervy na nezasloužené pojistné životního pojištění ve výši 10 000 Kč a rezervy na pojistné plnění nevyřízených poj. událostí v oblasti neživotního pojištění ve výši 15 000 Kč. Z termínovaných vkladů byly vyinkasovány úroky ve výši 100 000 Kč a pojistníkovi, který včas nesplatil splátku pojistného životního pojištění bylo předepsáno penále 100 Kč.

Úkol: Zaúčtujte výše uvedené účetní případy a zjistěte výši výnosů týkajících se neživotního pojištění a zajištění, životního pojištění a zajištění a ostatních výnosů.

Př. 15:

Na počátku účetního období vykazuje pojišťovna tyto počáteční zůstatky na svých účtech: 211 – Movitý majetek: 100 000 Kč, 231 – Pokladna: 100 000 Kč, 235 – Běžné účty: 500 000 Kč, 301 – Pohledávky z přímého pojištění za pojistníky 300 000 Kč, 331 – Závazky z přímého pojištění vůči pojištěným: 200 000 Kč, 371 – Daň z příjmu: 200 000 Kč, 401 – Základní kapitál: 300 000 Kč a 443 – Rezerva na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí: 300 000 Kč. Během účetního období došlo k těmto účetním operacím: Nákup počítače na fakturu: 100 000 Kč, DPH činí 21 000 Kč, nákup softwaru – platba v hotovosti 50 000 Kč, DPH činí 10 500 Kč. Software byl nainstalován odbornou firmou – faktura zní na

1 000 Kč. Maklérům byly vyplaceny provize z bankovního účtu za uzavřené smlouvy na pojištění výrobní haly ve výši 15 000 Kč, k těmto smlouvám má pojišťovna uzavřeny zajistné smlouvy, přičemž došlo k zúčtování provize od zajišťovatelů za postoupené pojistné ve výši 5 000 Kč. Pojišťovna pronajímá část své budovy soukromé firmě, přičemž nájemné za daný rok bylo uhrazeno na bankovní účet pojišťovny a činilo 40 000 Kč. U pojistné smlouvy na dožití došlo k pojistné události ve výši 50 000 Kč, tato částka byla uhrazena pojistníkovi z pokladny a zároveň došlo k zúčtování rezervy na pojistné plnění nevyřízených poj. událostí v uvedené částce.

Úkol: Otevřete účty, které vykazují počáteční zůstatek prostřednictvím účtu 701 – Počáteční účet rozvažný. Zaúčtujte všechny účetní operace daného účetního období. Uzavřete nákladové a výnosové účty prostřednictvím účtů 712, 713 a 714. Zjistěte výsledek hospodaření pojišťovny přeúčtováním konečných stavů těchto účtů na účet 711 – Účet zisku a ztráty. Uzavřete zbývající účty prostřednictvím účtu 702 – Konečný účet rozvažný.

701 - PÚR

702 - KÚR

712

	713
	714
	711 - ÚZZ

Př. 16

U banky MNO, a.s. došlo k těmto účetním případům. Zaúčtujte:

	Účetní operace	Kč
1.	Vklad klienta v hotovosti na běžný účet	10 000,-
2.	Splátka úvěru v hotovosti	15 000,-
3.	Prodej valut a) příjem CZK, úbytek valut	5 000,-
4.	Prodej valut b) příjem poplatku za směnářenskou činnost v CZK	250,-
5.	Nákup oběživa od ČNB do pokladny a) příjem oběživa	300 000,-
6.	Nákup oběživa od ČNB do pokladny b) úhrada centrální bance	300 000,-
7.	Poskytnutí provozní zálohy v hotovosti	50 000,-
8.	Výběr hotovosti z běžného účtu klienta	10 000,-
9.	Nákup valut a) příjem valut, úbytek CZK	7 000,-
10.	Nákup valut b) poplatek za směnářenskou činnost	140,-

11.	Nákup kolků na fakturu	2 000,-
12.	Spotřeba kolků	500,-

Př. 17

Z pozice obchodní banky zaúčtujte účetní operace související s klasickým repo obchodem na 300 mil. Kč, který uskutečňuje banka s centrální bankou. U každé operace uveďte sumu a všechny zaúčtujte, jestliže 2T repo sazba činí 2 % a kolaterálem jsou poukázky ČNB.

	Účetní operace	Kč
1.	Přijetí úvěru obchodní bankou
2.	Poskytnutí kolaterálu – poukázek ČNB
3.	Zúčtování úroků z přijatého úvěru
4.	Ukončení obchodu – a) splacení úvěru (jistiny včetně úroků)
5.	Ukončení obchodu – b) vrácení kolaterálu

Př. 18

Zaúčtujte následující účetní případy banky:

	Účetní operace	Kč
1.	Termínovaný vklad u jiné banky a) zahájení mezibankovního termínovaného vkladu	20 000 000,-
2.	Termínovaný vklad u jiné banky b) převod peněžních prostředků
3.	Zúčtování úroků z termínovaného vkladu u jiné banky	16 667,-
4.	Ukončení termínovaného vkladu včetně uhrazení úroků
5.	Termínovaný vklad jiné banky v naší bance – složení peněžních prostředků	30 000 000,-
6.	Zúčtování úroků z termínovaného vkladu jiné banky v naší bance	37 500,-
7.	Ukončení termínovaného vkladu včetně úroků

Př. 19

Zaúčtujte následující účetní případy banky:

	Účetní operace	Kč
--	----------------	----

1.	Vložení peněžních prostředků v hotovosti na bankovní účet	20 000,-
2.	Vložení peněžních prostředků na bankovní účet bezhotovostně převodem z běžného účtu v jiné bance	15 000,-
3.	Bezhotovostní platba do jiné banky	4 000,-
4.	Naběhlý úrok z běžného účtu	10,-
5.	Připsání splatných úroků na běžný účet klienta
6.	Předpis odvodu daně z příjmu (úrok - srážková daň v souladu se zákonem o dani z příjmu)
7.	Poplatky za vedení bankovního účtu (a jiné poplatky – poplatek za výběr z bankomatu, ...)	87,-
8.	Úhrada daně z příjmu (úrok – běžný účet) na účet příslušného finančního úřadu
9.	Složení peněžních prostředků na účet termínovaného vkladu v hotovosti	300 000,-
10.	Složení peněžních prostředků na účet termínovaného vkladu převodem z běžného účtu u stejné banky	300 000,-
11.	Složení peněžních prostředků na účet termínovaného vkladu převodem z běžného účtu u jiné banky	300 000,-
12.	Úroky z termínovaného vkladu	12 000,-
13.	Připsání splatných úroků na účet klienta vedený v dané bance
14.	Předpis odvodu daně z příjmu (úroky v souladu se zákonem o dani z příjmu)
15.	Ukončení termínového vkladu převodem prostředků na účet u jiné banky
16.	Složení peněžních prostředků na účet úsporného vkladu převodem z účtu u jiné banky	20 000,-
17.	Naběhlý úrok z úsporného vkladu	400,-
18.	Připsání splatných úroků z úsporného vkladu na účet klienta (účet úsporného vkladu, připsání k jistině)
19.	Vyúčtování poplatků za vedení účtu (úsporného vkladu)	50,-
20.	Předpis přiznané státní podpory klientům stavebního spoření	200 000 000,-
21.	Úhrada státní podpory přiznané klientům ze státního rozpočtu
22.	Platba do zahraničí prostřednictvím nostro účtu vč. poplatku (příkaz klienta) – a) platba	32 000,-
23.	Platba do zahraničí prostřednictvím nostro účtu vč. poplatku (příkaz klienta) – b) poplatek	190,-

24.	Došlá platba pro klienta ze zahraničí prostřednictvím nostro účtu a) platba	22 000,-
25.	Došlá platba pro klienta ze zahraničí prostřednictvím nostro účtu a) poplatek	150,-

Př. 20

Z pozice banky zaúčtujte následující účetní operace související s poskytnutím a jednorázovým čerpáním úvěru ve výši 10 mil. Kč.

	Účetní operace	Kč
1.	Sjednání krátkodobého úvěru – banka přislíbila poskytnutí úvěru
2.	Poskytnutí úvěru na běžný účet klienta vedený bankou poskytující úvěr a) zrušení podrozvahové evidence
3.	Poskytnutí úvěru na běžný účet klienta vedený bankou poskytující úvěr b) převod finančních prostředků
4.	Úroky z úvěru (s ohledem na časové rozlišení)	500 000,-
5.	Jednorázové splacení jistiny a úroků

Př. 21

Předpokládejme, že banka zařazuje v souladu s opatřením ČNB o posuzování pohledávek poskytnuté spotřební úvěry fyzickým osobám do portfolia takovýchto pohledávek. Banka poskytne další spotřební úvěr ve výši 20 tis. Kč splňující podmínky pro zařazení do portfolia, úvěr je poskytnut klientovi v hotovosti. Zaúčtujte následující účetní případy:

	Účetní operace	Kč
1.	Poskytnutí spotřebního úvěru

2.	Úroky z úvěru	2 500,-
3.	Jednorázové splacení jistiny a úroků v hotovosti
4.	Tvorba opravné položky ke spotřebním úvěrům nekategorizovaným	100 000,-

Př. 22

Zaúčtujte účetní operace související s účtováním klasifikovaných pohledávek a opravných položek ke klasifikovaným úvěrům:

	Účetní operace	Kč
1.	Pravidelné vyhodnocení finanční situace klienta a přeřazení pohledávky do sledovaných úvěrů	2 000 000,-
2.	Tvorba opravné položky ke sledovanému úvěru
3.	Opakované pravidelné vyhodnocení finanční situace, vyhodnocení doby, po kterou není úvěr splácen a přeřazení úvěru do nestandardních

Př. 23

Banka A prodala bance B pochybné pohledávky v celkové výši 300 mil. Kč. K těmto pohledávkám měla banka vytvořeny opravné položky ve výši 110 mil. Kč, prodejní cena pohledávek byla 140 mil. Kč. Poté klient splatil bance B pohledávku ve výši 150 mil. Kč. Zaúčtujte účetní případy související s postoupením pohledávky u obou bank.

	Účetní operace	Kč
	Účtování v bance A (prodávající úvěry)	
1.	Tvorba opravné položky ve výši rozdílu celkové výše pohledávek a součtu již vytvořených opravných položek a prodejní ceny
2.	Zaúčtování prodeje pohledávek v prodejní ceně
3.	Zúčtování ztráty z prodeje pohledávek (odúčtování zůstatkové hodnoty prodaných pochybných pohledávek)
4.	Použití vytvořených opravných položek na krytí ztrát z prodeje pohledávek
	Účtování v bance B (kupující úvěry)	
5.	Nákup pochybných pohledávek v celkové výši 300 mil. Kč za cenu 140 mil. Kč
6.	Evidence celkové hodnoty pohledávek v podrozvaze
7.	Splacení části pohledávky dlužníkem

8.	Zisk z koupě pohledávky
9.	Zrušení podrozvahové evidence

Př. 24

Zaúčtujte následující účetní operace související s emisí vlastních krátkodobých dluhopisů s diskontem:

	Účetní operace	Kč
1.	Prodej dluhopisů klientovi, platba v hotovosti	1 750 000,-
2.	Doúčtování diskontu do nominální hodnoty dluhopisu	250 000,-
3.	Zúčtování nákladového úroku do příslušného účetního období	250 000,-
4.	Předpis závazku z titulu daně z úroku podle zákona o dani z příjmu
5.	Úhrada nominální ceny dluhopisu klientovi snižená o sazbu daně dle zákona o dani z příjmu
6.	Odvod daně finančnímu úřadu

Př. 25

Účtování o šeku připisovaném na účet klienta při předložení. Zaúčtujte následující účetní operace:

	Účetní operace	Kč
1.	U banky přijímající šek Připsání šeku na účet, proplacení šeku na běžný účet klienta	500 000,-
2.	U banky přijímající šek Inkaso šeku od banky výstavce
3.	U banky výstavce šeku Odepsání šeku z účtu klienta

Př. 26

Účtování o šeku připisovaném na účet klienta po jeho inkasu. Zaúčtujte následující účetní operace:

	Účetní operace	Kč
1.	U banky přijímající šek Převzetí šeku – zaevidování	500 000,-
2.	U banky přijímající šek Přijetí platby od banky výstavce šeku

3.	U banky přijímající šek Připsání šeku na běžný účet klienta
4.	U banky přijímající šek Zrušení šeku v evidenci
5.	U banky výstavce šeku Odepsání šeku z účtu klienta

Př. 27

Zaúčtujte následující účetní operace:

	Účetní operace	Kč
1.	Poskytnutí provozní zálohy v hotovosti a) cena bez DPH	50 000,-
2.	Poskytnutí provozní zálohy v hotovosti b) DPH – 20 %
3.	Zaúčtování přijaté faktury za nakupované výkony na konci účetního období a) cena bez DPH	100 000,-
4.	Zaúčtování přijaté faktury za nakupované výkony na konci účetního období b) DPH – 20 %
5.	Vyúčtování poskytnuté zálohy proti vzniklému závazku a) cena bez DPH
6.	Vyúčtování poskytnuté zálohy proti vzniklému závazku b) DPH – 20 %
7.	Platba doplatku faktury z bankovního účtu
8.	Přijetí provozní zálohy a) cena bez DPH	50 000,-
9.	Přijetí provozní zálohy b) DPH – 20 %
10.	Vystavení faktury za pronájem a) cena bez DPH	100 000,-
11.	Vystavení faktury za pronájem b) DPH – 20 %

Př. 28

Zaúčtujte následující účetní operace týkající se pohledávek a závazků z pracovně právních vztahů:

	Účetní operace	Kč
1.	Záloha na mzdu vyplacená zaměstnancům v hotovosti v průběhu měsíce	400 000,-
2.	Zúčtování hrubých mezd	5 000 000,-
3.	Sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
4.	Sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem
5.	Záloha na daň z příjmu fyzických osob	1005000,-
6.	Srážky z mezd ve prospěch třetích osob	30 000,-
7.	Výplata doplatku mzdy převodem na běžný účet zaměstnance u vyplácející banky
8.	Převod srážek z mezd na účty do jiných bank
9.	Odvody sociálního a zdravotního pojištění
10.	Odvody zálohy na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti

Př. 29

Zaúčtujte následující účetní případy, jestliže banka není plátcem DPH (účetování o majetku a zásobách):

	Účetní operace	Kč
1.	Platba zálohy dodavateli provozního majetku	50 000,-
2.	Přijatá faktura za provozní majetek	350 000,-
3.	Vyúčtování poskytnuté zálohy proti vzniklému závazku
4.	Úhrada doplatku faktury
5.	Přijetí faktury za přepravu	15 000,-
6.	Úhrada faktury za přepravu
7.	Zařazení majetku do používání v jeho pořizovací ceně
8.	Tvorba oprávek k provoznímu hmotnému majetku – odepisovanému	65 000,-
9.	Vystavení faktury na prodej majetku	420 000,-
10.	Vyřazení majetku v zůstatkové ceně
11.	Vyřazení majetku z používání v pořizovací ceně

12.	Úhrada vystavené faktury
13.	Vyřazení v zůstatkové ceně při likvidaci z důvodu nepotřebnosti
14.	Vyřazení v zůst. ceně při darování nebo v důsledku vzniklých škod
15.	Odúčtování stavu zásob za předchozí období	150 000,-
16.	Pořízení zásob v průběhu účetního období na fakturu	300 000,-
17.	Zaúčtování skutečného stavu zásob zjištěného inventurou na konci účetního období	120 000,-

Př. 30

Zaúčtujte následující účetní operace související s nákupem CP metodou data vypořádání obchodu, jestliže nominální hodnota kupovaného bezkuponového dluhopisu je 100 tis. Kč:

	Účetní operace	Kč
1.	Nákup bezkuponového dluhopisu do portfolia k obchodování za cenu 98 %
2.	Přecenění na reálnou hodnotu – tržní cena poklesla na 94 %
3.	Vypořádání obchodu a) zrušení podrozvahové evidence
4.	Vypořádání obchodu b) vypořádání nákupu bezkuponového dluhopisu – tržní cena 94 %
5.	Vypořádání obchodu c) vypořádání peněžních prostředků

Př. 31

Zaúčtujte následující účetní operace související s nákupem CP metodou data sjednání obchodu, jestliže nominální hodnota bezkuponového dluhopisu je 100 tis. Kč:

	Účetní operace	Kč
1.	Nákup bezkuponového dluhopisu do portfolia k obchodování za cenu

	97 %	
2.	Přecenění na reálnou hodnotu – tržní cena poklesla na 92 %
3.	Vypořádání obchodu - vypořádání peněžních prostředků

Př. 32

Zaúčtujte následující účetní operace související s nákupem kuponového dluhopisu do portfolia k obchodování metodou data sjednání obchodu:

	Účetní operace	Kč
1.	Spotový nákup kuponového dluhopisu do portfolia k obchodování	1 200 000
2.	Přecenění na reálnou hodnotu (tržní cena 1 250 000 Kč)
3.	Vypořádání peněžních prostředků
4.	Naběhlý úrok z kuponového dluhopisu	75 000
5.	Výplata kupónu
6.	Přecenění na reálnou hodnotu (tržní cena 1 180 000 Kč)

Př. 33

Zaúčtujte následující účetní operace související s účtováním cizích zdrojů a vlastního kapitálu banky:

	Účetní operace	Kč
1.	Úpis akcií s áziem	3 200 000
2.	Splacení upsaných akcií s áziem
3.	Zapsání zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku a) nominální hodnota navýšeného základního kapitálu	3 000 000
4.	Zapsání zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku b) emisní ážio	200 000
5.	Uzavření nákladových účtů na konci účetního období	xxx
6.	Uzavření výnosových účtů na konci účetního období	xxx
7.	Uzavření účtů aktiv	xxx
8.	Uzavření účtů pasiv	xxx
9.	Výsledek hospodaření na konci účetního období - zisk	10 000 000
10.	Výsledek hospodaření na konci účetního období – ztráta	10 000 000

11.	Otevření účtů aktiv na počátku účetního období	xxx
12.	Otevření účtů pasiv na počátku účetního období	xxx
13.	Výsledek hospodaření na počátku účetního období - zisk	10 000 000
14.	Výsledek hospodaření na počátku účetního období – ztráta	10 000 000
15.	Přeúčtování části zisku na nerozdělený zisk minulých let na základě rozhodnutí orgánu banky	2 000 000
16.	Přiznání dividend ze zisku akcionářům na základě rozhodnutí valné hromady	3 000 000
17.	Tvorba rezervního fondu ze zisku	100 000
18.	Tvorba účelového fondu ze zisku	200 000
19.	Použití prostředků účelového fondu	200 000
20.	Přijetí dotace od státního orgánu na účet v ČNB	5 000 000
21.	Přijetí dotace od veřejných subjektů	2 000 000
22.	Poskytnutí účelové dotace od státu na nákup majetku	1 000 000
23.	Odpisy nakoupeného majetku související s dotací	50 000
24.	Výnosy z dotace související s náklady na odpisy majetku	50 000
25.	Vrácení dotace pro její nevyčerpání nebo nesplnění podmínek	500 000
26.	Tvorba rezerv na základní obchodní činnosti (vystavené záruky, nevyčerpané úvěrové přísliby, akreditivy)	330 000
27.	Zrušení rezerv v důsledku zániku závazku nebo vzniku plnění (zaúčtování plnění přímo na příslušné nákladové účty dle charakteru)	250 000
28.	Tvorba zákonného rezervního fondu z prostředků akcionářů	200 000
29.	Tvorba zákonného rezervního fondu ze zisku	200 000
30.	Pokrytí vykázané ztráty ze zákonného rezervního fondu	1 000 000
31.	Přeúčtování části nerozděleného zisku do zákonného rezervního fondu	200 000
32.	Vyrovnání neuhrazené ztráty z minulých let akcionáři	400 000
33.	Přijetí peněžních prostředků od akcionářů na vyrovnání ztráty min. let	400 000
34.	Vyrovnání neuhrazené ztráty z minulých let ze zákonného rezervního fondu	300 000
35.	Tvorba kapitálového fondu bezúplatným nabytím hmotného majetku	80 000

Př. 34

Zaúčtujte následující účetní případy související s účtováním obstarání koupě cenného papíru pro klienta (jedná se o obchodníka s cennými papíry, který není bankou). Klient skládá před obstaráním koupě obchodníkovi zálohu. Na nákup cenných papírů poskytuje obchodník klientovi úvěr.

	Účetní operace	Kč
1.	Přijetí zálohy na nákup cenných papírů	200 000
2.	Nákup cenných papírů – vypořádání s trhem	3 000 000
3.	Rozúčtování nákupu cenných papírů podle klientů	350 000
4.	Předpis poplatků za poskytnutí služby	3 000
5.	Poskytnutí krátkodobého úvěru na zbytek pohledávky z titulu nákupu cenných papírů

Př. 35

Zaúčtujte následující účetní operace související s uložením cenných papírů:

	Účetní operace	Kč
1.	Přijetí cenných papírů k uložení	700 000
2.	Předpis poplatků za služby pro klienta (uložení CP)	5 500
3.	Zaplacení poplatků klientem (obchodník není bankou)
4.	Přijetí dividend z cenných papírů přijatých k uložení	20 000
5.	Převod dividend z cenných papírů přijatých k uložení klientovi
6.	Vrácení uložených cenných papírů klientovi

Př. 36

Banka zajišťuje pro klienta emisi jeho dluhopisů, klient má v bance běžný účet, na který mu budou finanční prostředky převedeny. Část emise prodána jiné bance, neprodané cenné papíry budou určeny k obchodování. Zaúčtujte následující účetní případy související s tímto obstaráním emise dluhopisů pro klienta.

	Účetní operace	Kč
--	----------------	----

1.	Sjednání úpisu emise dluhopisů	30 000 000
2.	Zrušení podrozvahové evidence při úhradě za emisi cenných papírů	30 000 000
3.	Odkup emise od klienta (banka – první nabyvatel emise)	30 000 000
4.	Prodej části dluhopisů z emise klienta jiné bance	22 000 000
5.	Výnos z prodeje emise	2 000 000
6.	Převod neprodaných CP do vlastního portfolia určeného k obchodování	10 000 000

Př. 37

Zaúčtujte následující účetní operace v podrozvaze banky:

	Účetní operace	Kč
1.	Poskytnutý příslib úvěru jiným bankám a) příslib plynoucí z dohod	4 000 000
2.	Poskytnutý příslib úvěru jiným bankám b) odúčtování části příslibu ve výši poskytnutého úvěru	1 500 000
3.	Přijaté přísliby úvěru od jiných bank a) příslib plynoucí z dohod	2 000 000
4.	Přijaté přísliby úvěru od jiných bank b) odúčtování části příslibu ve výši poskytnutého úvěru	1 000 000
5.	Sjednané rámce na kontokorentních účtech klientů a) sjednaný rámec plynoucí ze smlouvy	300 000
6.	Sjednané rámce na kontokorentních účtech klientů b) odúčtování části objemu sjednaného rámce po poskytnutí úvěru	70 000
7.	Záruky bankou poskytnuté a) poskytnutí záruky	1 300 000
8.	Záruky bankou poskytnuté b) skončení platnosti záruky, příp. plnění ze záruky	1 300 000
9.	Směnky, které kryjí přijatý úvěr	1 000 000
10.	Směnky, které kryjí poskytnutý úvěr	1 000 000
11.	Vystavené vlastní směnky (dosud nezaplacené)	500 000
12.	Akceptované cizí směnky	300 000
13.	Bankou avalované směnky	350 000

14.	Přijatá směnečná rukojemství u vystavených (avalovaných) směnek	350 000
15.	Poskytnuté záruky z otevření akreditivů (účtuje banka otevírající akreditiv) a) otevření akreditivu klientům (odběratelům, importérům)	400 000
16.	Poskytnuté záruky z otevření akreditivů (účtuje banka otevírající akreditiv) b) přirozený zánik nebo placení ze záruky	400 000
17.	Přijaté záruky z otevření akreditivů (účtuje banka dodavatele, exportéra) a) přijatá záruka z akreditivu	400 000
18.	Přijaté záruky z otevření akreditivů (účtuje banka dodavatele, exportéra) b) přirozený zánik nebo placení z akreditivu	400 000
19.	Poskytnuté záruky z potvrzení akreditivů (účtuje banka dodavatele, exportéra, pokud je bankou potvrzující akreditiv) a) poskytnutí záruky z akreditivu	500 000
20.	Poskytnuté záruky z potvrzení akreditivů (účtuje banka dodavatele, exportéra, pokud je bankou potvrzující akreditiv) b) přirozený zánik nebo placení z akreditivu	500 000
21.	Přijaté záruky z potvrzení akreditivů (účtuje banka odběratele, importéra v případě, že banka dodavatele, exportéra, je bankou potvrzující akreditiv) a) přijetí záruky z akreditivu	500 000
22.	Přijaté záruky z potvrzení akreditivů (účtuje banka odběratele, importéra v případě, že banka dodavatele, exportéra, je bankou potvrzující akreditiv) b) přirozený zánik nebo placení z akreditivu	500 000
23.	Bankou přijaté nemovité zástavy	3 000 000
24.	Bankou přijaté zástavy – cenné papíry	480 000
25.	Evidence pohledávky po jejím odepsání na rozvahových účtech	560 000
26.	Ukončení evidence odepsané pohledávky	560 000
27.	Zásob hodnot v evidenci – zneužitelné tiskopisy banky	1 240 000
28.	Bankou najatý cizí majetek	950 000

Př. 38

Zaúčtujte všechny operace související s repo obchodem mezi dvěma komerčními bankami, jestliže 28. dubna 2011 banky sjednali měsíční repo obchod ve výši 200 mil. Kč, 1. května

2011 došlo k poskytnutí úvěru a předání kolaterálu ve stejné výši jako jistina úvěru, kterým jsou státní kupónové dluhopisy. Sjednaná repo sazba je ve výši 3 % p.a. Zaúčtujte tento repo obchod z pohledu obou komerčních bank.

Př. 39

Klient si sjednal s bankou dlouhodobý investiční úvěr, který bude čerpán postupně na základě potřeb investiční výstavby. Sjednaný úvěr je v celkové výši 10 mil. Kč, první čerpání je ve výši 1,5 mil. Kč převodem na běžný účet klienta. Další čerpání ve výši 4 mil. Kč bude uskutečněno na základě předložené faktury a částka bude převedena na účet dodavatele u jiné banky. Zbývajících 4,5 mil. Kč bude vyčerpáno bezhotovostním převodem na běžný účet klienta. Sestavte související účetní operace a zaúčtujte je.

Př. 40

Banka schválila a následně poskytla klientovi krátkodobý úvěr převodem na běžný účet ve výši 80 000 Kč. Zůstatek běžného účtu klienta před poskytnutím úvěru činil 60 000 Kč. Klient použil prostředky ve výši 75 000 Kč na bezhotovostní platbu do jiné banky a prostředky ve výši 30 000 Kč vybral v hotovosti. Za uvedené transakce banka strhla klientovi poplatky ve výši 200 Kč. Vypočtené úroky z úvěru činily 350 Kč. Dále klient splatil bance první splátku úvěru ve výši 2 000 Kč převodem z jiné banky, další dvě splátky již nesplatil. Banka proto přeradila pohledávku mezi sledované. Sestavte účetní operace související s tímto poskytnutým úvěrem a zaúčtujte je.

Př. 41

Banka si v roce 2010 pronajala pro provoz svého pracoviště na rok 2010 – 2012, zaplatila však nájemné nejen na rok 2010, ale také na další dva roky. Předpokládejme, že roční nájemné je 200 tis. Kč a jeho výše je konstantní. Zaúčtujte účetní případy souvisejících s tímto pronájemem v letech 2010 – 2012.

Př. 42

Banka si v roce 2010 pronajala pro provoz své pobočky do roku 2012, smluvně dohodla, že platba za nájemné se uskuteční až na konci roku 2012. Předpokládejme, že roční nájemné činí 200 tis. Kč a jeho výše je konstantní. Zaúčtujte účetní případy souvisejících s tímto pronájemem v letech 2010 – 2012.

Př. 43

Banka platí nájemné zálohově s vyúčtováním v následujícím účetním období. Předpokládejme, že účetní jednotka – banka není plátcem DPH, poskytnutá záloha činí 120 tis. Kč, na základě smluvních ujednání lze předpokládat, že celková cena služby bude 160 tis. Kč a na základě faktury obdržené v následujícím účetním období je cena služby 165 tis. Kč. Zaúčtujte všechny související účetní operace v běžném i následujícím účetním období.

Př. 44

V důsledku pojistné události vznikla obchodníkovi s CP – nebance pohledávka za pojišťovnou. Ke konci účetního období nebyla náhrada poskytnuta a pojišťovna nepotvrdila konečnou výši náhrady. Účetní jednotka se na základě kvalifikovaného odhadu domnívá, že náhrada škody bude ve výši 350 tis. Kč. V následujícím účetním období je pojišťovnou

potvrzena výše náhrady 365 tis. Kč. Následně byla tato částka pojišťovnou uhrazena. Zaúčtujte všechny související účetní případy.

Př. 45

Zaúčtujte všechny účetní případy související s účtováním obstarání koupě cenného papíru pro klienta (jedná se o obchodníka s cennými papíry, který je bankou). Banka inkasuje zálohu na obstarání koupě cenných papírů z běžného účtu klienta vedeného u dané banky. Po uskutečněním nákupu vrací banka nevyužitou část zálohy klientovi zpět na běžný účet.

Př. 46

Zaúčtujte všechny účetní operace související s úschovou cenných papírů, které uschovává klient u banky. Banka si za tuto službu účtuje poplatek a po uplynutí doby úschovy vrací cenné papíry klientovi.

Řešené příklady

Př. 1:

Dne 1.10.2016 uzavřela pojišťovna Bezpečí, a.s. pojistnou smlouvu se společností Vozíme uhlí, a.s. na pojištění vozového parku této společnosti. Pojistná smlouva je uzavřena na 3 roky, celková výše pojistného činí 240 000 Kč. Pojistné je hrazeno bezhotovostním převodem v ročních splátkách vždy k 1.10. příslušného roku. Pojišťovna Bezpečí, a.s. má uzavřenu na tento druh pojištění zajišťovací smlouvu se zajišťovnou Ještě větší bezpečí, a.s., podle níž postupuje pojišťovna zajišťovně 30 % předepsaného pojistného, přičemž jej reálně převádí ve třech splátkách vždy 1.11. příslušného roku, přičemž první splátku zúčtovává s předepsanou provizí (viz dále). V této výši se zajišťovna podílí také na případné úhradě vzniklých škod. Pojišťovna naopak od zajišťovny inkasuje 5 000 Kč jako zajišťovací provizi. Dne 1.12.2016 došlo k havárii jednoho z vozidel společnosti Vozíme uhlí, a.s. Podle likvidátora činí škoda na vozidle 30 000 Kč a pojišťovna ještě do konce roku 2016 uhradí pojistné plnění společnosti a zároveň si vyřeší své smluvní vztahy se zajišťovnou. Na konci roku 2016 pojišťovna zúčtuje provize za zprostředkování uzavření pojistné smlouvy svému makléři ve výši 2 000 Kč a tuto provizi mu následně také vyplatí. Zformulujte a zaúčtujte všechny nezbytné účetní případy roku 2016.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Předpis přijatého pojistného u neživotního pojištění	240 000	301	601
2.	Splacení pojistného na BÚ	80 000	235	301
3.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné v příslušné výši	220 000	505	441
4.	Předpis zajišťovacího	72 000	602	333
5.	Předpis provize vyplývající ze zajištění	5 000	303	613
6.	Zúčtování provize s předepsaným zajišťovacím	5 000	333	303

7.	Úhrada první splátky předepsaného zajistného zajišťovně	19 000	333	235
8.	Podíl zajistitele na rezervě na nezasloužené pojistné	66 000	441	506
9.	Předpis pojistného plnění za havarované vozidlo	30 000	501	331
10.	Výplata pojistného plnění	30 000	331	235
11.	Škoda postoupená zajistiteli	9 000	303	502
12.	Úhrada od zajišťovatele	9 000	235	303
13.	Zúčtování provize makléři za uzavřené pojistné smlouvy	2 000	511	332
14.	Úhrada předepsané provize makléři	2 000	332	235

Př. 2:

Zaúčtujte níže uvedené transakce spojené s pořizováním a užíváním majetku pojišťovny.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Nákup osobního automobilu na fakturu DPH 21 % (bez nároku na odpočet)	500 000 105 000	221.1 221.1	363
2.	Vybavení automobilu rozšířeno o centrální zamykání za hotové DPH 21 %	10 000 2 100	221.1 221.1	231
3.	Přeprava automobilu neplátcem placena z BÚ	5 000	221.1	235
4.	Převzetí automobilu do užívání	617 000	211.1	221.1
5.	Řádný odpis automobilu dle odpisového plánu	67 000	558	218
6.	Havárie automobilu – totální škoda, jednorázový odpis ZC	550 000	563	218
7.	Vyřazení automobilu z účetní evidence	617 000	218	211
8.	Nákup počítače na fakturu DPH 21 % (je nárok na odpočet DPH)	60 000 12 600	221.2 373	363
9.	Převzetí počítače do užívání	60 000	211.2	221.2
10.	Nákup budovy na fakturu	6 000 000	221.3	363
11.	Úhrada faktury za nákup budovy z BÚ	6 000 000	363	235
12.	Převod budovy do užívání	6 000 000	102	221.3

13.	Řádný odpis budovy	xxx	Nelze odpisovat	
14.	Nákup formulářů za hotové	2 000	558 (391)	231

Př. 3:

Zaúčtujte níže uvedené transakce spojené s tvorbou a čerpáním technických rezerv v oblasti neživotního pojištění (podíl zajistitelů na tvorbě a čerpání technických rezerv činí pro všechny druhy rezerv 20 %).

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Tvorba rezervy na nezasloužené pojistné	100 000	505	441
2.	Podíl zajistitele na tvorbě rezervy na nezasloužené pojistné	20 000	441	506
3.	Čerpání rezervy na nezasloužené pojistné	100 000	441	605
4.	Podíl zajistitele na čerpání rezervy na nezasloužené pojistné	20 000	606	441
5.	Tvorba rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	50 000	503	443
6.	Podíl zajistitele na tvorbě rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	10 000	443	504
7.	Čerpání rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	50 000	443	603
8.	Podíl zajistitele na čerpání rezervy na pojistná plnění nevyřízených poj. událostí	10 000	604	443
9.	Tvorba rezervy na bonusy a slevy	5 000	514	444
10.	Podíl zajistitelů na tvorbě rezervy na bonusy a slevy	1 000	444	515
11.	Tvorba jiných rezerv	10 000	507	449
12.	Podíl zajistitelů na tvorbě jiných rezerv	2 000	449	508

Př. 4:

Zaúčtujte níže uvedené transakce spojené s vlastním kapitálem pojišťovny.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Zvýšení základního kapitálu úpisem akcií ve jmenovité hodnotě	5 000 000	321	401.2
2.	Zúčtováno emisní ážio k upsaným akciím	500 000	321	402
3.	Splacení upsané částky akcionáři na BÚ pojišťovny	5 500 000	235	321
4.	Zápis zvýšení ZK do obchodního rejstříku	5 000 000	401.2	401.1
5.	Z nerozděleného zisku minulých let byl vytvořen sociální fond	1 000 000	413	412
6.	Ze zisku ve schvalovacím řízení vytvořen rezervní fond na nové ocenění	2 000 000	421	411
7.	Ze zisku ve schvalovacím řízení schváleny dividendy	3 000 000	421	369
8.	Srážková daň z dividend	450 000	369	372
9.	Ze zisku ve schvalovacím řízení uhrazena ztráta z minulého roku	300 000	421	414
10.	Výplata dividend z BÚ	2 550 000	369	235
11.	Úhrada srážkové daně z dividend z BÚ	450 000	372	235
12.	Pojišťovna darem získala počítač v RPC	20 000	211	403
13.	Zvýšení hodnoty majetkových účastí v podnicích s rozhodujícím vlivem při jejich přecenění	300 000	111	404
14.	Snížení hodnoty majetkových účastí v podnicích s rozhodujícím vlivem při jejich přecenění	500 000	404	111

Př. 5

Z pozice obchodní banky sestavte účetní operace související s 2T reverzním repo obchodem na 500 mil. Kč, který uskutečňuje obchodní banka s centrální bankou. Účetní operace uveďte v logickém pořadí, u každé operace uveďte sumu a všechny zaúčtujte, jestliže úroková sazba tohoto repo obchodu činí 1 % a kolaterálem jsou poukázky ČNB.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Poskytnutí úvěru centrální bance	500 mil.	12 – Úvěry poskytnuté ČNB	12 – Účty peněžních rezerv u ČNB
2.	Přijetí kolaterálu – poukázek ČNB	490 mil.	99 – Pomocné účty souvztažné	97 – Přijaté kolaterály – cenné papíry
3.	Ukončení obchodu – a) úroky z poskytnutého úvěru	0,208333 mil.	12 – Úvěry poskytnuté ČNB	71 – Výnosy z ostatních úroků
4.	Ukončení obchodu – b) splacení úvěru (jistiny včetně úroků)	505 mil.	12 – Účty peněžních rezerv u ČNB	12 – Úvěry poskytnuté ČNB
5.	Ukončení obchodu – c) vrácení kolaterálu	490 mil.	97 – Přijaté kolaterály – cenné papíry	99 – Pomocné účty souvztažné

Př. 6

Obchodní banka zaznamenala v souvislosti s poskytováním úvěru klientovi následující účetní operace: úvěrový příslib ve výši 10 mil. Kč, poskytnutí střednědobého úvěru na bankovní účet klienta vedený v dané bance, naběhlý úrok ve výši 250 000 Kč, v důsledku nehrazení splátek úvěru přeřazení úvěru mezi klasifikované pohledávky a tvorba opravné položky dle opatření ČNB, přeřazení úvěru mezi nestandardní úvěry, tvorba opravné položky. Vypočítejte výši tvořených opravných položek, jestliže uvažujeme pouze uvedené účetní operace a tyto zaúčtujte.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Poskytnutí úvěrového příslibu	10 000 000	91 – Poskytnuté úvěrové přísliby	99 – Pomocné účty souvztažné
2.	Poskytnutí střednědobého úvěru	10 000 000	21 – Střednědobé úvěry	22 – Bankovní účty
3.	Zrušení úvěrového příslibu	10 000 000	99 – Pomocné účty souvztažné	91 – Poskytnuté úvěrové přísliby
4.	Naběhlý úrok	250 000	21 – Střednědobé úvěry	71 – Výnosy z ostatních úroků
5.	Přeřazení úvěru mezi klasifikované pohledávky	10 250 000	24 – Sledované úvěry	21 – Střednědobé úvěry
6.	Tvorba opravné položky	102500	65 – Tvorba opravných položek	24 – Opravná položka ke klas. pohledávkám

7.	Přeřazení úvěru mezi nestandardní pohledávky	10 250 000	24 – Nestandardní úvěry	24 – Sledované úvěry
8.	Tvorba opravné položky	1 947 500	65 – Tvorba opravných položek	24 – Opravná položka ke klas. pohledávkám

Př. 7

Sestavte účetní operace pro případ emise vlastních krátkodobých dluhopisů s úrokovou sazbou (kuponem), jestliže banka prodala dluhopisy v nominální hodnotě 100 tis. Kč v hotovosti, kupon je ve výši 5 % a kuponový výnos podléhá zdanění dle aktuální právní úpravy. Zaúčtujte rovněž splacení takovýchto dluhopisů v den splatnosti.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Prodej dluhopisů klientovi v nominální hodnotě v hotovosti	100 000	11 – Pokladna	26 – Ostatní dluhopisy
2.	Naběhlý nákladový úrok k dluhopisu – předpis kupónu	6 000	61 – Náklady na úroky z cenných papírů	26 – Ostatní dluhopisy (analytický účet pro úroky)
3.	Předpis závazku z titulu daně z příjmů	900	26 – Ostatní dluhopisy – (analytický účet pro úrok)	34 – Zúčtování se státním rozpočtem
4.	Výplata splatných úroků snižená o daň z příjmu v hotovosti	5 100	26 – Ostatní dluhopisy – (analytický účet pro úrok)	11 - Pokladna
5.	Úhrada nominální hodnoty dluhopisu klientovi na bankovní účet	100 000	26 – Ostatní dluhopisy	22 – Bankovní účty
6.	Odvod daně finančnímu úřadu	900	34 – Zúčtování se	12 – Účty

			státním rozpočtem	peněžních rezerv u ČNB
--	--	--	-------------------	---------------------------

Př. 8

Banka předpokládá, že domácí měna (CZK) bude proti cizí měně (EUR) posilovat, sjedná proto forward na prodej 100 mil. EUR za tři roky. Necht' je v okamžiku sjednání forwardu spotový kurz 28 CZK/EUR, tříletá korunová úroková sazba (počítaná na složené úročení s ročním připisováním úroků) činí 4 % a tříletá eurová úroková sazba 3 %. Forward je sjednán jako beznákladový, má tedy v okamžiku sjednání nulovou reálnou hodnotu. Předpokládáme čisté vypořádání kontraktu. Banka forward využívá ke spekulaci. Zaúčtujte všechny operace související s tímto obchodem od doby sjednání obchodu až do konce doby trvání forwardu, jestliže po prvním roce v rozvahový den je spotový kurz 27,90 CZK/EUR, dvouletá korunová i eurová úroková sazba je na úrovni 3 % a po dvou letech v další rozvahový den je spotový kurz 29,00 CZK/EUR a úrokové sazby stejné jako pro předešlý rok. V den vypořádání po třech letech činil spotový kurz opět 29,00 CZK/EUR.

	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Den sjednání obchodu – podrozvahová evidence forwardového kontraktu	2562 mil.	95 – Pohledávky z PTO s měnovými nástroji	95 – Závazky z PTO s měnovými nástroji
2.	Rozvahový den po prvním roce – účtování v rozvaze	86,8 mil.	31 – PTO s měnovými nástroji / kladná reálná hodnota	71 – Výnosy z derivátových operací
3.	Rozvahový den po prvním roce – přecenění podrozvahové pohledávky	154,6 mil.	95 – Pohledávky z PTO s měnovými nástroji	99 – Pomocné účty souvztažné

4.	Rozvahový den po prvním roce – přecenění podrozvahového závazku	67,8 mil.	99 – Pomocné účty souvztažné	95 – Závazky z PTO s měnovými nástroji
5.	Rozvahový den po druhém roce – přecenění v rozvaze na reálnou hodnotu a) kladná RH	86,8 mil.	61 – Náklady na derivátové operace	31 – PTO s měnovými nástroji / kladná reálná hodnota
6.	Rozvahový den po druhém roce – přecenění v rozvaze na reálnou hodnotu b) záporná RH	17,5 mil	61 – Náklady na derivátové operace	31 – PTO s měnovými nástroji / záporná reálná hodnota
7.	Rozvahový den po druhém roce – přecenění podrozvahové pohledávky	81,46 mil.	95 – Pohledávky z PTO s měnovými nástroji	99 – Pomocné účty souvztažné
8.	Rozvahový den po druhém roce – přecenění podrozvahového závazku	185,73 mil.	99 – Pomocné účty souvztažné	95 – Závazky z PTO s měnovými nástroji
9.	Po třetím roce – přecenění v rozvaze na reálnou hodnotu	0,5 mil.	61 – Náklady na derivátové operace	31 – PTO s měnovými nástroji / záporná reálná hodnota
10.	Po třetím roce – přecenění podrozvahové pohledávky	83,94 mil.	95 – Pohledávky z PTO s měnovými nástroji	99 – Pomocné účty souvztažné
11.	Po třetím roce – přecenění podrozvahového závazku	84,47 mil.	99 – Pomocné účty souvztažné	95 – Závazky z PTO s měnovými nástroji
12.	Vypořádání forwardového kontraktu – čisté plnění	18 mil.	31 – PTO s měnovými nástroji / záporná reálná hodnota	12 – Účty peněžních rezerv u CB
13.	Vypořádání forwardového kontraktu – zrušení podrozvahové evidence – pohledávky	2882 mil.	99 – Pomocné účty souvztažné	95 – Pohledávky z PTO s měnovými nástroji
14.	Vypořádání forwardového kontraktu – zrušení podrozvahové evidence – závazku	2900 mil.	95 – Závazky z PTO s měnovými nástroji	99 – Pomocné účty souvztažné

Seznam literatury

Příklady v části „Účetnictví bank a jiných finančních institucí“ zpracovány dle:

- [1] ČERNÝ, M. *Deriváty, řízení a zajištění rizika v podnikové praxi*, seminář 1. VOX, a.s., 2010
- [2] JÍLEK, J; SVOBODOVÁ, J. *Účetnictví bank a finančních institucí 2008*. 6. vyd. Praha: Grada, 2008. 583 s. ISBN 9788024725758
- [3] KLUMPAROVÁ, A. *Účetnictví bank a finančních institucí*. 2. vyd. Praha: Bankovní institut, 2004, 204 s. ISBN 8072650688
- [4] PETRJÁNOŠOVÁ, B. *Účetnictví bank*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 210 s. ISBN 802102979x
- [5] SCHWARZOVÁ, M. *Účtovnictvo bank*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. 270 s. ISBN 9788080782887